

اسلام خیرخواهی و کمک به دیگران را جزو تکالیف انسانها می داند

یک عضو هیئت علمی پردیس قم دانشگاه تهران با بیان اینکه در فرهنگ اسلامی خداوند وظیفه کمک به دیگران و امر به معروف و نهی از منکر را بر دوش مسلمانان گذاشته است...

یک عضو هیئت علمی پردیس قم دانشگاه تهران با بیان اینکه در فرهنگ اسلامی خداوند وظیفه کمک به دیگران و امر به معروف و نهی از منکر را بر دوش مسلمانان گذاشته است، گفت: آزادی ای راکه خدا به ما داده یک تکلیف هایی را هم بر گردن ما نهاده است یکی از این تکالیف به فکر دیگران بودن است. به گزارش خبرنگار مهر، بی تفاوتی نسبت به دیگران یک ارزش غالب در فرهنگ غرب است که همه نسبت به رفتار یکدیگر بی تفاوت هستند معتقدند نباید کسی به کار دیگری کاری داشته باشد مگر اینکه تزامم حقوقی ایجاد شود که در این صورت قانون فصل الخطاب خواهد بود. اما دین اسلام انسانها را در قبال یکدیگر مسئول می داند.

حجت الاسلام والمسلمین دکتر رضا برنجکار، عضو هیئت علمی پردیس قم دانشگاه تهران در مورد اینکه در فرهنگ اسلامی توجه به دیگران مبتنی بر چه اصلی است و مسئولیت داشتن نسبت به دیگران به چه میزان مورد تأکید قرار می گیرد به خبرنگار مهر گفت: این اختلاف رفتار در دو فرهنگ به اختلاف در مبانی فکری دو فرهنگ بر می گردد. تفکر غرب مبتنی بر مبانی ای است که در آن تفکر فردگرایی بتدریج در میان مردم نهادینه شده مردم نسبت به همدیگر بی تفاوت هستند و کسی کاری به دیگری ندارد من خودم در یکی از خیابان های این کشورها ماشینم خراب شد و نیم تا یک ساعت ایستادم ولی هیچ راننده ای حتی نگاه هم به من نکرد تا اینکه تلفنی پیدا کردم و به یک مکانیک زنگ زدم و آمد و پول کلانی گرفت و ماشینم را درست کرد. ولی در فرهنگ ما اینچنین نیست وقتی ماشین خراب می شود عده زیادی از رانندگان به کمک شما می آیند و می ایستند تا کمک کنند

وی افزود: چرا در فرهنگ غربی اینطور است مبانی این تفکر چیست؟ باید گفت مبانی فکری غرب مبتنی است بر فرد گرایی و اصالت فرد در مقابل اصالت جمع و اجتماعی و اینکه انسان بی نیاز از خدا است و خدا در حصر است یعنی دین در این تفکر جایی ندارد. لذا آزادی انسان هم به خودش بر می گردد یعنی انسان یک فرد است جدای از افراد دیگر و این فرد آزادی دارد دلش خواست هرکاری که خواست انجام دهد و از زندگی و عمرش لذت ببرد. منتها وقتی وارد جامعه می شود تزامم های ایجاد می شود اما با انتخاب نمایندگانی که آنها با وضع قانون جلوی تزاممات را بگیرند محدودیتی برای آزادی فردی ایجاد می کنند. یعنی قانون می گوید شما چه کارهایی نمی توانید یا می توانید بکنید. اگر به حقوق دیگران تجاوز کردید مجازات می شوید اما اگر اعمال شما با قوانین در تعارض نبود آزادید که هر کار که خواستید بکنید.

برنجکار تصریح کرد: این است فردگرایی و تمام حقوقی که از آن ناشی می شود و محدودیتی که خود افراد با وضع قانون برای خود ایجاد می کنند. آن هم برای اینکه مزاحمتی برای کسی ایجاد نشود. اما در فرهنگ اسلامی اولاً فرد و اجتماع با هم هستند دیگران هم بخشی از وجود انسان هستند مصداق این بیت شعر "بنی آدم اعضای یکدیگرند که در آفرینش زیک گوهرند" می باشد که جامعه به یک پیکر تشبیه شده که اگر عضوی از آن درد گرفت دیگر بخشها هم درد کند یا برای بهبود آن وارد عمل شوند. این همان تفکر دینی است که انسانها را به هم پیوسته می داند و انسانها در غم همدیگر شریک هستند و باید به همدیگر کمک کنند و ناراحتی دیگران ناراحتی او هم است. این مسئله به جمع گرایی و ارزشهایی که در فرهنگ ما است بر می گردد. یکی از این ارزشها کمک به دیگران است. در روزنامه ها خوانده ایم که در فلان کشور غربی قاتلی با ضربات چاقو فردی را می کشت ولی کسی حتی به پلیس هم زنگ نزد. این مثال نشانگر روحیه بی تفاوتی غربیان است.

وی افزود: ولی در فرهنگ اسلامی خداوند وظیفه کمک به دیگران و امر به معروف و نهی از منکر را بر دوش مسلمانان گذاشته است. لذا آزادی را به ما داده اما یک تکلیف هایی را هم بر گردن ما نهاده است یکی از این تکالیف به فکر دیگران بودن است. یعنی اسلام فرد محور و خودخواه و فردگرا نیست. اولاً آن را قبول ندارد ثانیاً خدا را به عنوان محور قبول دارد و خدا از مسلمانان خواسته که به فکر دیگران باشند. در فرهنگ ما فرد همانطور که به خود توجه دارد به خانواده و همسایه و هموعان خود هم توجه می کند. اما در غرب کسی کاری به دیگری ندارد و اگر هم دارد برای این است که آن فرد را به نفع خودش استثمار کند.

یک عضو هیئت علمی دانشگاه تهران در مورد مصادیق احساس مسئولیت در فرهنگ اسلامی هم تصریح کرد: کلاً کمک به دیگران مصداق آن است. امر به معروف و نهی از منکر هم نباید از سر دشمنی با فرد تلقی بشود، بلکه باید یک حالت خیرخواهی و دلسوزی داشته باشد. همین که افراد فکر کنند امر به معروف و نهی از منکر از روی دشمنی است آن را قبول نمی کنند و دربرابرش موضع می گیرند، اما اگر با حالت خیرخواهی و دلسوزی باشد اینکه انسانی را می بینیم که دارد تباه می شود و به سمت جهنم حرکت می کند می خواهیم کمکش کنیم و بگوییم دلم به حالت می سوزد می خواهی به حرفهایم گوش بده می خواهی گوش نده، اگر اینچنین امر به

معروف و نهی از منکر صورت بگیرد همه قبول می کنند مگر عده ای که واقعاً شقی باشند.

برنجکار افزود: یکی دیگر از مصادیق این فرهنگ مشورت دادن و مشورت گرفتن است. در فرهنگ اسلامی بسیار بر آن تأکید شده است، لذا در روایات داریم اگر کسی برای مشورت به سراغ شما آمد شما حق ندارید مشورت اشتباه به او بدهید حتی اگر به ضرر شما باشد امر به معروف و نهی از منکر هم در واقع یکجور مشورت کردن است.